

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLA
Ó-vár. Vizi-utca. 231. szám, első meletben

Megjelen e lap hetenkint háromszor u. m. Vasárnap, Szerdán és Pénteken.
gyedre 3 ft o. ó. Hirdetési ár: soronkint 7 kr, s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj.
hirdetés a kiadó-hivatallal kezeltetik.

Ara évré-
Előfizetés s

KIADÓ-HIVATAL:
Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési figyelmeztetés.

Lapjaink a jövő év elején kezdve hetenként négyszer fognak megjelenni az eddigi alakban és eddigi árban. E szerint a hírlap-bélyeg nyomása alatt most még nehezebb feltűnőbb mennyiségű tartalom példányokat állíttatni ki lapunkból, s arra nézve, hogy tisztelt előfizetőinknek kiegészített példányokkal bizonyosra szolgálhassunk, igen szükséges az, hogy megrendeléseiket minél előbb megtenni méltóztassanak; — a mire ezennel tisztelettel is kérjük fel figyelmeztetve, hogy az előfizetési pénzt — évnegyedenként 3 forintot — kiadónk Stein János középutcai könyvkereskedésébe beküldeni sziveskedjenek.

Kolozsvár, dec. 17-kén.

(D) Midőn a múlt évtized utolsó évében kiűtött politikai epidemia a korlátlan uralom nemzetünkre is elhozta a hagymáz, hogy tizenkét éven át csak rémkáprázatokban álmodozzék az alkotmányos életről a nélkül, hogy ez élet valóságát bírja, sokan hitték remélték, hogy e hagymáz halálhozó lett reánk nézve.

Istennek hála nem lett az halálhozó.

Üdül hagymázából a magyar királyság, a közanya.

Kórágát népek milliói; csöndben állják körül. Most éljük a válság végperceit; nehogy bármily apró katastrofa történjék az üdül körül állók közt, mert egy sértő hang, egy idegháborító zaj visszajelheti őt, vagy oly utóbajokkal sújthatja, hogy azonnal az alkotmány csöndes belső gyógyszerai helyett, csak vágó, metsző és gyilkoló szerekkel lehet rajta egy kétes műtétet tenni, melyre azonnal vagy bizonyos halál, vagy üdülés következik, de mindenesetre nagy vérvesztés, a mi évtizedekre tengő életet hagyja hátra.

Mi megvalljuk egyenesen, hogy aggódtunk azon pillanat felett, midőn Erdély szervezéséhez kezdek, azért a mi tollunkból nem is folyt ki azt siettető cikk; aggódtunk azért, mert habár ő felsége a pragmatika sanctio alapjáni jogát, de egyszersmind megszeghetlen uralkodói kötelességeit is elismerte, de a gróf Rechberghez intézett legfelsőbb kézirat, némely rétegekben oly előmagyarázatokat nyert, melyek minket igen elcsüggesztettek a kérdés szerencsés kifejlésére nézve.

Mintán mi már többször kimondottuk, hogy mi a pragmatika sanctio jog- és kötelességkörén egészen belől esőnek s onnan kitagadhatatlannak látjuk az alkotmány in integro restitálását, következőleg 1848-at unió, felelős miniszterium- és népképvisellett egyetemben, miután politikai jól meghányt vetett meggyőződésünk, hogy a magyar királyság csak is ezen alapon tarthatja meg ősi szent és szabadelvű irányban fejlett alkotmányát, és azon királyi házat, mely a pragmatika sanctio kötelékénél fogva az alkotmányba gyökeret vert, mi Erdély visszaállításának Magyarországától külön vált kezdeményezéséhez a legkevesebb reményt kötöttük.

De ő felsége az erdélyi honfiak legelső kihallgatásán biznyságát adta határozott jóakarátának azáltal, hogy korlátnokot nem nevezett ki, felvilágosítottván, hogy az Erdélyre nézve választás alá tartoznék. És nevezett csak elnököt és ideiglenest, ki a szervezést az udvar körében vezesse. Ebből így okoskodunk, hogy ha ő felsége a 48 előtti törvényre határozott tekintettel viseltetett, azt teendő az 1843-ki törvények irányában, a melyek épp oly szentek és feltörhetlenek. És így a mint meghallgatandja a törvényhozásban s eltörlésben részes nemzet kérését és

kívánatát, elismerendi Erdély unióját is, mely mint törvény nem is töltök, de megfordítva egyenesen az uralkodó fölségtől indult ki, s nem mint országpostulatum ment föl innen, hanem mint „regia propositio“ küldetett le a tróntól a kolozsvári 1848-ki országgyűlésre, s itt az ország összegyűlt képviselői közös akarattal, ellentmondás nélkül elfogadván, az azt követett királyi megerősítés és országgyűlési kihirdetés által megszeghetlen törvénynyé vált. De továbbá azt sem mondhatja senki, hogy tán az akkori idők gyakoroltak volna nyomást ő királyi fölségére e propositio föltételében; mert Erdélynek Magyarországba való beolvastása az uralkodó ház elejétől fogva való célja volt. A hányszor lehetett, mindig legalább annyit tett az uralkodóház, hogy Erdélyt Magyarországgal egy korlátnokság alá helyezze; Erdély egyoldalú érdekektől vezetve küzdött a közvetlenebb egység ellen, s az 1790-ki országgyűlésen még nagy erőfeszítéssel küzdhetne ki az uralkodótól az I. törvényezikket, mely arról szól, hogy Erdély akarata ellen Magyarországba be ne kebleztessék. Ötvennyolcz esztendő múlva az uralkodó megint megpróbálta Erdélyt az egyesülésre bírni, s akkor már belátta az ország az uralkodás évszázados szándékának bölcsességét, s a királyi propositiót egyhangu lelkesedéssel fogadta el.

Az uralkodás politikája győzött e kérdésben, s tizenkét év óta megváltozhatott volna ugy e politika, hogy e kérdésben két századon át folyvást sürgetett irányát egészen megfordítsa?

Ezeket elgondoltuk, és reményünk éled az unió mellett, és pedig e szóban unió van minden a mi minket tökéletesen megnyugtat. Ez egyesít Magyarországgal, s ott együtt el tudjuk határozni bizonyosra, miáltal lehet erős ugy az ország mint a király.

Erdély szervezése a mostani stadiumban alkalmazható törvény tiszteletén k szerencsés auspiciuma alatt veszi kezdetét. Remélhetjük az alkotmány teljes restitutiójának nagy kérdését a jog a törvény nemes fegyverével megoldhatni.

És pedig csak ez a mit a magyar minden párt-színezte ohajt. Nálunk senki sem akar vak és ostoba forradalmat, midőn annak célját békés és így a legnemesebb uton is elérheti.

Maga a magyar emigratio, mely idegen földön végtelenül el lehet keseredve: csak ezt kívánja „az alkotmány teljes visszaállítása.“ — Közlöttük Klapka nyilatkozatát a ki nem mondott többet ennél így nyilatkozván: „Az 1848-ki Magyarországot, az 1860-ki Magyarországot meg nem tagadhatja.“ És most innak a lapok Horn egy újabb röpiratáról, a melyben szintén csak 1848 követeltetik. Horn pedig, e valóban lángeszű hazánkfia, az emigratio szája. És most hozza az „O. D. P.“, hogy a magyar emigratiának teljes amnestia fog adni. Őket visszanyerheti a hon, és ők a hont.

Észleljük e helyzetet és kérdezzük: nem lehet-e reményünk ily adatok láttára a nemzet és uralkodó közti szent viszony teljes visszaállításához?

Ha pedig remény lehet, nem a legnagyobb kárt okozná-e azok a hazának, kik czéltalan zavargásokkal, csendháborításokkal, türelmetlen kitérésekkel, a mellett hogy életüket pusztán czélnélkül kockáztatják, a mire maga a külföldön létesült forradalmi magyar comité is bizonyosan senkinek az országba utasítást nem adott, mert éppen abban tüntette ki magát mindig, hogy a nemzetet ne vigye boldogtalan és mit sem használó időelőtti kitérésekbe; a mely kitérések a mint láttuk a most folyó olasz forradalom is fegyverrel vert le; nem a legalkalmatlanabbul állják utjokat az ily demonstrálók a jog fegyvereivel harcolóknak, kiknek küzdését ma egész Európa becsüléssel nézi? És szabad-e a nemzet szép reményének utait, a szenvedélyek viharával felszaggatni a helyett, hogy nemes odaadással egyengessék?

Nem! mi az alkotmány nemes fegyvereivel kívánunk megharcolni, míg vagy győzünk vagy kiverik azt kezünkől. Ha kiverték, akkor nem kérjük: mi fog történni?

És Erdély felfogta egészen e kérdést. Erdély magartatása oly szép volt ekkor mint Angolhoné, midőn alkotmánya visszaküzdésének élén Hampden

állott. Pedig ekkor nyomottabb volt lelkünk. Most egy új lélekzetet vehetünk. Mi nem fogjuk a jog diadalának reményét a kicsinkés visszatörések vagy gondatlan kihívások léhaságaival homályosítani. Nézzük Hampdenünként gróf Mikót és b. Keményt, míg sikerülend nekik az unió révpártjához vezérlni minket. Alkotmányos nemzet alkotmányosan fog végig cselekedni; — s csak ha úgy többé nem lehet, akkor engedi át a tért a szenvedélyeknek. A nemzetpolitika czélja nem a vérontás, hanem az alkotmányos szabadság.

Egy mezősegi román megjegyzései a „Gazeta Transilvaniei“ 53. sz. ezen czím alatt Unionea Transilvaniei“ cu Ungaria“ közrebocsátott vezércikkére. *) — Távol a nagy világ zajától egy egyszerű mezősegi faluban, kis családom körében, habár a mostoha sorstól üldözötve, boldogított azon gondolat, hogy a közös nyomás a román nemzetet a magyarral, mely ezer évtől, ha nem is egyformán, de mégis jobban, roszban közösen részesültünk, ki fogja békíteni, mert tapasztalás tanít, hogy azon egyének, a kiket a jólét nem tud össze-simitani, a köznyomás kibékít; örömmel néztem egy jobb jövőnek elibe, teljes reményben élve, hogy az ideiglenes kormányt egy alkotmányos autonóm kormányzat fogja váltani, és ezt mint bizonyost reméltem, miután a magyar koronához tartozó országok két ilyen katastrofán mentek még át. Ebből következtetni lehet az örömet, a mit éreztem, a midőn a folyó év október 20-ki engedményeket olvastam, habár ezen engedmények nem voltak kielégítőek, mert a legkényesebb kérdés a két ország „unioja“ további megoldásnak van felhagyva, de hittem, hogy a nemzetem, mely mindent az unio által nyert, feltűdja fogni az állását és a magyarokkal kezét fogva, az unio életbelépését sürgetni fogják. Hanem fájdalom! ez örömemet csakhamar egy szívből eredt búskomolyság váltotta fel, látva, hogy én, nemzetem sok férfaiaban csalódtam, a midőn mind a két erdélyi románlap az unio ellen emelt szót. Annakokáért feltettem magamban a dolgot mentire hagyni, remélve, hogy soraim mint pusztá hangok elfognak enyészni, és ez az oka, hogy eddigelé habár fájt nekem a megnevezett lapok fellépése, mégis az ellen szót nem emeltem, hanem a mai nap, a midőn a „Gazeta Transilvaniei“ a fenn megnevezett vezércikkében az uniót 1-ször törvénytelennek, 2-szor királyi akaratja ellenesnek, 3-szor a román nemzet akaratja ellen (és ezt azért a cikk állítása szerint, mert azáltal nemzetiségünk, nyelvünk és szabadságunk van veszedelmezve, miután minden rosz, u. m. robot és más nyomorúságok Magyarországról jött Erdélybe, és ha valamikor a románok nyertek valamit, azt csak a királytól kézalatt nyerték) történnék nevezik, kénytelen vagyok hallgatásomat felbeszakítani és ellenokokat felhozva, ezen alptalan vádakát megczáfolni, mégpediglen

1-ször a fenn megnevezett vezércikknek írója bemutató, hogy az 1848-ban kimondott és V. Ferdinánd által szentesített unio törvénytelen, felbozza az 1681-ki Leopoldi diplomát, az 1743 és 1791-ki országgyűlési törvényezikket; az igaz, hogy a diploma Erdély autonómiáját biztosítja, az 1743. és 1791-dik országgyűlések 3. és 4-dik törvényezikkeit szóról szóra ezt mondják: „Hinc vi harum legum et tractatum tam sacratissima sua majestas quam seculari ejusdem ex augusta domo austriaca successoris, quae legitimi reges Hungariae Transylvaniae tanquam ad sacram regni Hungariae coronam pertinentem, eodem cum Hungaria imperii et successionis jure tenebunt, et velut propriam habentem constitutionem nullique alteri regno subjectam, juxta proprias leges et constitutiones legitime confirmatas, non vero ad normam aliarum provinciarum haereditarium gubernabunt, inidivisibili ac inseparabili cum omnibus regnis et provinciis quoad simultaneam duntaxat possessionem et mutuum defensionem unionis nexu, juxta pragmaticam sanctionem in conformitate arti. 3. anni 1744 permanente“; de arra, hogy itéletet mondassunk az unio tárgyában, nézzük meg mint hangzik az 1791-dik országgyűlési VIII-dik törvényezik, a melyet a cikkíró is elkellet hogy olvasson: „Leges ferendi, abrogandi et authenticie interpretandi potestatem in magno principatu Transylvaniae principi, statibus et ordinibus ad comitia legitime confluentibus communem esse, sua majestas sacratissima clementer agnoscit, seque jus hoc statum illibate conservaturam, atque prout a d. Leopoldo I. in se devolutum est, ad augustos quoque suos successores inviolatum transmissuram benigne declaravit.“ Látja edes vezércikkíró, ön nem tagadta azt, hogy az 1848-beli országgyűlés nem volt a törvényes fejedlem által összehívva, következőleg az országgyűlés összehívását törvényesnek ismeri, és így állván a dolog, az unioról hozott törvényt, miután ezt az ország rendei a király beléegyezésével hozták, törvényesnek tartozunk elismerni, és ezt azért is, mert habár az unio az elébb az ön által felhozott törvényezikkekkel ellentétben van, az általam felhozott VII-dik törvényezik, a rendeket a törvények eltörlésére és újak hozására feljogosítja; önnek pediglen azon állítása, hogy a román nemzet sohasem ismerte el az erdélyi országgyűlések törvényességét, fájdalom! semmit sem nyom az latban, mert a román nemzetet éppen azok a törvényezikkek, a miket ön felhoz, zárják ki a törvényhozásból. Rövidség okáért felhozom a

Lapjainkból egyes számok is kaphatók S új krajczarjával Stein J. könyvkereskedésében.

Leopoldi diploma 5-dik pontját, az 1744-dik országgyűlés VI-dik, az 1791-diknek pedig XV-dik törvényekéét. De legyen szabad megkérdnem, ha az 1848-dik országgyűlés törvénytelen volt, miért nem mondja ön ki, hogy a robotot állítsák vissza, mert törvénytelen országgyűlés tülte el, vagy talán csak az unio kimondásában volt törvénytelen? Nagyon kényelmes dolog önnök válogatni.

2-szor. Meg nem foghatom, hogy miért van ez a király akarata ellen, miután az unio V. Ferdinánd koronás királyunk által volt szentesítve,*) vagy talán a czikkiró a Puchner fellépését gondolja a király akarata kinyilatkoztatásának? Nagyon csodálom, mert a király megesküdt, hogy a szentesített törvényeket meg fogja tartatni; annakokáért azon patens, a mire Puchner hivatkozott, vagy nem létezett, vagy ha létezett, annak nincsen kötelező ereje, miután az ön által felhozott 1791-diki országgyűlés VIII-dik törvényezikre tisztán mondja, hogy a patensnek Erdélyben csak akkor birnak kötelező erővel, ha a fennálló törvényekkel nincsenek ellentétben és a maga rendén tételnek közre. Mondja meg nekem a czikkiró, hogy azon patens egyetértésben volt az 1848 diki I. törvényezikkel és a maga rendén tételnek-e közre?

3-szor. „Az unio a román nemzet akarata ellen volt, azért, mert szabadságunk, nemzetiségünk és nyelvtünk volt veszedelmézetve, miután minden rosz, u. m. a robot és más nyomorúságok Magyarországról jöttek Erdélybe, és ha valamikor a románok nyertek valamit, csak a királytól kézelt nyertek.“ Ennek bebizonyítására felhozza a czikkiró a balázsfalvi gyűlés azon kiáltását: „Nem akarjuk az uniót.“ Hogy mennyiben igaz ez, és hogy mennyiben akarta a román intelligencia az uniót, felhozza a Papiu Sándor beszámolójából, a ki csakugyan az unio ellen agított, a II-ik kötet 211—212 lapjait, a melyekben szépen leburkolt szavakban azt mondja, hogyha a balázsfalvi gyűlésen csak az értelmiség tanácskozott, akkor az unio elfogadhatott volna. Így tehát a román intelligencia nagyobb része akkor is az unio mellett volt, mennyivel inkább most? Hogy pedig az unionisták nem győzhettek, és csak annak tulajdonítható, mert a túlnyomó felizgatott nép letácolta az uniót pártoló értelmiséget. Erre elég példa azon környúlálás, a midőn a mostani görög-egyesült ersek fellátott a szöcskére, a kiről azt hitték, hogy az unio mellett fog beszélni, a nélkül, hogy valakit szólott volna, letácolták. Ilyen volt a balázsfalvi gyűlés mind annak dacára, hogy a tanácskozásnak szabadság kellett volna lenni; de mondja meg nekem a czikkiró, hogy létezett még vagy egy tanácskozás, a hol a tudatlan nép 30—40 ezerrel haladta meg az értelmiséget? hanem a czikkiró ezen pontja alatt azt mondja, hogy Erdélyre minden rosz Magyarországról jött. Hogy mi jött Magyarországról Erdélybe, hogy milyen elnyomtatásban voltak a románok, hogy mennyit szenvedtek a magyarokkal azt tudjuk, de hogy a magyarok mindezen szenvedésekért és nyomásokért a románoknak eleget tettek akkor, a midőn önnök jó akaratjából felszabadították, a midőn vallásukat bevették, nemzetiségüket és nyelvtüket biztosították, egy szóval: a midőn a magyarok a románokat magukhoz hasonlóknak tették, az csak bizonyos, de én hallgatom, beszéljenek a tettek. A magyarországi 1848-ki gyűlés eltörli a robotot a nélkül, hogy a parasztok az irt kárpótlást fizessenek, mert erre a kincstári javak köttettek le, eltöröltetnek a kiváltságok azért, hogy a paraszt válláról a fel terülvődjék le és tevődjék a kiváltságosok vállára. Látja édes czikkiró, ez Magyarországról jött hozzánk, vagy talán ön ezt is rosznak fogja nevezni? ebben kételkedem, de abban nem, hogy ön ezt a királynak és az időnek fogja tulajdonítani; de ön ebben is csalódik: a magyar constitutio oly szerkezetű, hogy arra sem a király akarata, sem az erőszak nem gyakorolhatott behatást, a király nem, mert V. Ferdinánd eskütt tett arra, hogy a Tripart. I. R. 9. tit. meg fogja tartani, az erőszak nem, mert a hatalom a kiváltságosok kezében volt, a katonaság a kiváltságosok mellett barozolt. Négy paraszt felkelést tudunk, de mindig a kiváltságosok győztek, természetes, hogy a katonaság segítségével, az idő se tudta volna ezt a kezéből kiragadni, mert ha ennek oly nagy ereje lett volna, akkor Muszka- és Törökországban is megtörtént volna a felszabadulás, a hol a nemességnek nincsenek annyi kiváltságai. Ez a szabadság és egyenlőség névze; de lásuk hogy volt biztosítva a nemzetiség, nyelv és vallás? (Folytatjuk.)

VIII. Közlemény. A Kolozsvárt létező erdélyi nemzeti színház állandósítására tett adakozásokról. (Folytatása.) 320) Laskai Lajos (Zálnok) 10 ft. 321) Báji Patai József (Tasnád) 10 ft. 322) Winkler Frigyes orvos (Mocs) 20 ft. 323) Ágotha Elek (Mocs) 10 ft. 324) Katona Gábor (Mocs) 10 ft. 325) Komis László 10 ft. 326) Lázár János (Légen) 50 ft. 327) Pap Emanuel és testvérei (Gyeke) 20 ft. 328) Szalai Ignác (Katona) 10 ft. 329) Lázár Alajos (Sármás) 10 ft. 330) Kászoni Ignác (Kis-Czeg) 10 ft. 331) Beteg Gergely 2 ft 20 kr. 332) Duha Imre (Nagy-Czeg) 10 ft. 333) Gámcenci József (Katona) 2 ft. 334) Gróf Bethlen Ádám 1000 ft urb. papir. 335) Dézs városa közönsége 300 urbéri pap. 336) Szentiványi László (Macskás) 300 frtól kötl. 337) Farkas János (Doboka) 150 urbéri pap. 338) Farkas Mária (Doboka) 50 urbéri pap. 339) Rettégi Sámuel (Köblös) 10 ft. 340) Leményi Ferencz (Fodorháza) 50 urbéri pap. 341) B. Györfi József (Solyomkő) 50 frtól kötl. 342) Majtényi Imre 40 ft. 343) Marillai Károly (Solyomkő) 10 ft. 344) Boér Bálint (Magyar-Ujfalu) 200 urb. pap. kötl. 345) Teleki László (Fejérd) 2 ft. 346) Kovács Lajos (Borsa) 3 ft. 347) Ferenczi Károly (Borsa) 2 ft 50 kr. 348) Ferenczi Károlyné 2 ft 50 kr. 349) Szentpéteri Lukács (Borsa) 3 ft. 350) Török Lajos (Csomafája) 3 ft. 351) Nánási Elek 2 ft. 352) Györfi József (Csomafája) 1 ft. 353) Boér Gyula (Bádok) 50 frtól kötl. 354) Bakó

*) Mi miután alapeszménket a nemzetiségnek ügyében egyenesen kimondottuk, úgy azt is, hogy minden lépést alkotmányellenesnek látunk, a mi az ország hozott törvényeivel ellenkezik, s minden programot ignorálunk, mely nem a visszaállítást igért alkotmányból foly ki, mi általában elhatároztuk, a „Gazeta“ ily irányú cikkeihez nem szólni; mint-hogy azonban a sorok írja mint román kért lapunkban tért nézeteknek, s miathogy nézetei egészen alkotmányellenesek s általunk is méltányolhatók, mi helyet adunk azoknak a nélkül, hogy a „Gazeta“ további bizonyos támadásai ellen védeni kívánók és eziké jözen nézeteit. Szerk.

*) E t. éppen rega propositioikép küldetett le a 48-ki országgyűlésre.

Sándor (M.-Ujfalu) 2 ft. 355) Prundus János (A.-Zsuk) 1 ft. 356) Baranyai József (Solyomkő) 10 ft. 357) Varju Pál (M.-Ujfalu) egy váltó 70 forintól. 358) Guthi Miklósné Zámbo Klára egy kölcsönzerződést 100 frtól. 359) Miske István (Köblös) 1 arany. 360) L. M. 50 urbéri pap. 361) A városi tanczterem 1858-beli hasznából 257 frt 41 kr. 3-2) Máriaffi Lajos 100 ft urb. pap. 363) P. D. 50 urb. pap. kötl. 364) Gál Péter (M.-Káján) 100 ft urb. pap. 365) Lukács Ferenc és neje (Kolozsvár) 100 ft urb. pap. (Folytatjuk.)

KÜLÖNFÉLÉK.

— A kolozsvári közönséghez következő felhívás intézetett: Polgártársaink! A közelebb lefolyt évek boros emlékeztet, s a sovárgás az alkotmányos élet várva várt malasztja után a magyar hazában fájdalom több helyütt olyan nyilatkozatokra, eseményekre nyújtott alkalmat, melyek előidézése vagy követése a közönség és nyugalom érdekében nem kívánatos! Kolozsvár lakossága a jelen válság napok agasztó helyzetében is öröndetesen tanusította azt, hogy nem türelmetlen, — és szeretetét a közönség és nyugalom iránt szebb jövővel kecsegtető kilátásoknak sem kívánja perczekre is feláldozni. Hogy azonban a törvényes jogérzet a polgárság összes közreműködése által nyerhessen mindig biztos gyámolítást, a városi képviselő testület végzése folytán addig is mig az alkotmányos élet oltalma alá helyeződhetnek a közönség és nyugalom fölötti örkődés — egy biztonsági választmány alakult e városban, melynek célja fizedeként kiválasztott egy nevezett „bizalmi férfiaknak“ közreműködése útján minden bármily irányú tünetet, személybosztantást s minden ily nemű törekvést szelid és békés uton felhívás, rábeszélés által meggátolni, s a polgári becsület véde alatt e czélu működésének sikert eszközölni. E bizalmi férfiak működése folytonos ugyan, de az éjjeli körjáratokat az ugyancsak a tizedenként kiválasztva melléjük adandó polgári egyénnel csak akkor teljesítendik, mikor e czélból rendre fölkeretni fognak. Ez intézkedés azonban minden alapját és támasztát a polgárok esend és nyugalom szeretetében, s ez iránti lelkesültségében leli, jövőt és sikert csak attól remél. A választmány örömmel egyetesi erejét a bizalmi férfiak lelkes egyikeztével, mert e közös közreműködés azon drága kincsét fogja megőrizni, a rend és belső nyugalomét, melyre a nemzeti átalakulás e válságos szakában mindenek felett szükség van. Föl tehát polgártársaink! Higgadságunk készítsen hazai töténetünk ez új szakán egy fényes lapot, melyre írva legyen: hogy e város népessége a válság napjaiban sem felejtkezett meg a nemzet méltóságáról, s a magyarnak azon historiai jelleméről, hogy a nagy idők vajadásainak esündes önmérséklettel nézett és néz elébe. Jelszavunk legyen: rend és nyugalom önmérünkön! — Kolozsvárt, dec. 15-kén 1860. A biztonsági választmány.

— Múzeum-egyletünk decz. 15-kén tartá tudományos ülését az előjelentésben lapunkban is közre adott tárgyak felolvasásával, oda érte meg, hogy Gyulai Pál tanár bemutatja az udvarhelyi ref. főtanoda könyvtárában lévő magyar könyvek s kéziratok jegyzékét.

— Lapunk 108-dik számában a gazdasági-egylet titkári értesítésében sajtóhibából áll Pál János név, Gál János név helyett.

— A „Korunk“ távsürgönye hozza, hogy b. Vay állását a kapcsolts részek visszacsatolásához köttete.

— Országos gazdasági egyletünk az idén is kiküldte egy borászati bizottmányt ezúttal Alsó-Fehér és Hunyad megyébe, következőleg legfontosabb borvidékeinkre. A bizottmány beadt körutjáróli értesítést az orsz. egyletnek, mely borászatonk ismertetésére névze bizonyosan az eddig közreadatoknál is érdekesebb. Eppen ez érdekesség szempontjából szeretnők kikérülni a kivonatos közlést, hogy e munkát olvasó közönségünk egész terjedelmében láthassa, és czélunk azt tüzetesen adni közre, ha csak a politikai tárgyak engedhetik, a miért is annak közreadását a jövő hóra halasztjuk, mikor lapunk hetenkint négyszer kezd megjelenni.

— Gróf L. a z á r Mór né, szillett Barcsai Polixena engedélyt kapott egy marosvásárhelyi jótékony nőegylet felállítására, a melynek czéja szegény betegetek gyógyítani, szegény árva elhelyeztetéséről gondoskodni, s különösen házi szegényeket segíteni. Igazgató tagok egyszer mindenkorra 60 új frtot adnak, vagy ennek kamatját fizetik évenként meg módjuk engedi; alapító tagok 5 frtot adnak s egyszersmind részvényes tagok is lesznek; részvényes tagok meg módjuk van évenként 1 forintot fizetnek. Az alapszabályok, s egy aláírás ív szerkesztésütnknek is megküldettek.

— Esztergamból dec. 15-kén írják az „I. T.“-nak: „Az országos tanácskozásra meghívottak nagyszámúval érkeznek. Általános hiedelem szerint öt nap alatt bevégezethetnek a conferentiák, úgy, hogy az eredmény karácsonyig Ó Felsége eléterjeszthetők. Illetékes combinatio szerint az országgyűlés febr. 10-kére együtt lesz és meg fog nyitni.“

Bécsben egyszerre az a hír terjedt el, hogy báró Bach Sándor római követségéből visszajöve a legnagyobb titokban Bécsben van. A „Presse“ nem látszik nagyon tagadni e hír valóságát; nem ítheti meg, hogy a hajdani belügyminiszternek jelenléte mennyiben van összefüggésben a jelenleg fennforgó ügyekkel; de óhajtott befolyást — mint a „Presse“ sajtáságosan kifejezi, — a szerencsés megoldásra semmi esetben sem fog gyakorolni.

— Vay b. 11-kén érkezett Bécsbe s másnap reggel Schmerlinggel bosszabban érkezett. Dében Schmerling audientán volt király ő felségénél.

— Bécsi és pesti lapokban írják, hogy Vay báró és Szécsen gróf elbocsátási kérelmeiket beadták s Eötvös báró és Deák Bécsbe hívtattak volna a kabinetbe belépés végett. A magyar kormány felhívására lapja a „Sürgöny“ f. hó 14-kén Bécsből, hitelles forrásból vett távirati tudósítás után kijelenti, hogy a Vay b. kancellár lemondásáról költött hírek s az azokhoz köttött minden combinatio — teljesen alaptalanok. A „Wdr“ annyit jegyez meg a fennebbi hírre, hogy a magyarhoni szabadelvű párt ezen vezérei, tel-

jes szívök és lelkekből ragaszkodnak az 1848-ki törvényekhez — elvileg tehát a külön magyar miniszteriumhoz is, valamig e törvényeket az országgyűlés meg nem változtatta. Deák és Eötvös senkinek sem tűznek szemrehányást azért, ha saját meggyőződésük szerint szükségesnek és czélrtereknek tartja, az átmeneti időszakra nézt kialakítani a viszonyokkal s például a magyar kancelláriát állást is elfogadni, habár a magyar udvari kancellária az 1847/8-ki törvények által a legjogszerűbb módon el van törölve. Harcom hogy Deák és Eötvös saját személyüket illetőleg csak egy hajszálnyira is eltérnének a 1848-ki törvényes alapól, valamig ezen törvények országgyűlésileg nem módosítják, más mint magyar miniszteriumba lépnek — arra a valószínűségnek még csak árnyéka sem létezik.

— A „Sürgöny“ úgy értesült Bécsből, hogy a német tartományok Goluchowszkynek Schmerling általi helyettesítését örömmel fogadják; mert e férfiú multját ismerik. Schmerling azon kevesek egyike Ausztriában, ki magas állásában nem „minden áron“ szokott megmaradni, s nem tönk akkét, mint utóbbi években néhány híres „genialis“ miniszter, ki midőn százszor mondott le meggyőződéséről, az azzal indokolta, hogy „én katona vagyok, ich bleibe auf meinem Posten!“ A „Sürgöny“ szerint Schmerling programja Magyarországról irányában igen egyszerű, a mennyiben Magyarország belügyeit, mikhez sorolja a társországok kérdését is, leghelyesebbnek tartja — a magyar kormányférfiakra bízni. — A „Nat.“ szerint Schmerling programja ez lenne: minden vallások egyenlősége; a concordatum revisioja; a kiadott országstatutumok visszahúzása s egy birodalmi alkotmány minden német és szláv tartományok számára.

— A „Törvénszéki csarnok“ 1861-től kezdve „Törvényhozási és törvénszéki csarnok“ czim alatt folytatja pályáját; szerkesztője Szokolay István marad.

— A „Garabonczás deák“ czimű élelzap mutatóvány száma már megjelent Szokolay Victor szerkesztése és Vas Gereben főmunkatársasága mellett. Félévi ára 3 frt. A magyar népek nagyon vigan kell magát éreznie, hogy az „Üstökös“ és „Bolond Miska“ nagy elterjedésnek örvendő vig lapok mellett egy harmadik ily fajta lap is kedvet kapjon a versenyterre kilépni. A török, mint tudjuk, hajdan nem vette a dolgot félrára, midőn kegyetlen nyomása alatt a magyar kicsapongó jövedelmek kezdte magát nekiéresztetni.

— Prágában f. hó 8-kán az újon kinevezett helytartó Forgách gróf megérkezéssel zajos utcái tüntetések voltak: szláv öltönyt viselő nagyszámú fiatalság zajongta ki magát cseh nemzeties énekekben, szláv-kiáltásokban, míg rendőrszolgák megjelentek a nyugtalanodók polvaként enyésztek szét.

— A „N. Nachr.“ írja, hogy „az államminiszteri tárczát ez eldöntő pillanatban Schmerling veszi át, s Goluchowszki helyébe lép, a kinek jellemé nem engedé, hogy okt. 20-kán innen más legyen, mint a mi azelőtt volt (t. i. irgalmatlan bureaucrat). Minő érzéssel léphet Schmerling most azon miniszteri asztalhoz, a melyet azelőtt tíz évvel azon pillanatban hagyott oda, midőn az alkotmányos fejlődés egyszerre megakadályoztatott, s az összes birodalom népei ismét az ugynevezett „felvilágosult“ absolutismus uralmának zsákmányául dobtak oda? Minő emlékek elevenülhetnek fel lelkében, ha ama férfiakra gondol, a kikkel 1849-ben az ausztriai államot megmenteni próbálta, s ha elgondolja egy herceg Schwarzenberg, egy gróf Stadion s egy báró Bruck tragicus sorsát és végül ha elmékedései közben előtte felmerül ama fájdalom Ausztriára névze halhatatlan államférfi meg élő alakja, a kinek önkényű eljárása tizenkét évi rövid időköz alatt egy negyven milliót magába foglaló nagy európai államot bensőleg egész a megsemmisülésig (Verlöschten) elerőtlenített, kün pedig egy másodrangú hatalomra töpirtet! — Ugyan e lap nézete szerint remélhetik, hogy báró Hübnér is, mi helyt egy erőteljes program állítatik fel, belép a miniszteriumba, s ha az új államférfiak ösztöne akarattal és hazafiai hűvességgel járnak el, még megmenthetik nagy birodalmunkat a felosztástól, a mely felé az menthetetlenül sodortatik, ha felülről a gyámoltalanlás (Rathlosigkeit) s az alólról jövő segélytelen-ség összehatallozik.“ Schmerling elfoglalta már tárczáját.

— Krakkóban az 1830-ki öszutó 29-ke emlékére a Mária-egyházban gyászünnep tartott. A minden rendből nagy számmal megjelent nép a mi „Szózatunkat“ énekelte lengyel szöveggel. Minden csendesen ment végbe. Azonban d. u. 2 órakor az ifjuság dr. Cerkowszkit — ki a minap Bécsben a lengyel fannyelv ellen beszélt — egy utcában megleszte s úgy elverte, hogy orvost kellett hoztatni és bérkocsin vitték haza.

X Nyílttér: Czukorgyárunk ügye. — E lap idei 109. sz.-ban olvasván, hogy Grün Izrael marosújvári izraelita azon az alapon, hogy ő 20,000 frtot ígér a társulatnak s 3000 frt követelését is elengedi, a társulati választmányának ajánkozott vevő pedig csak 22,000 frtot ígér — azt következteték, hogy a társulatnak saját választmányát fogna károsítani a társulatot, ha az ajánlattevő vásárló és nem ő fogadtatnék el: kénytelenítve érzem magam, mint részvényes tag, leglítésebb források után megjegyezni, hogy a 22,000 frtot ajánló a vásárló kötlevel aláírása perczében azonnal és egyszerre fizeti le azon egész összeget; Grün pedig egy év alatt akarta négy izbeli 5000 frtos részletfizetéssel. Ebben pedig — egy év, most! — vajmi nagy a különbség, továbbá az is tény, hogy a Grün 3000 forint követelése és hónap 9-kén tartott közgyűlésig 7153 ftra 75 kr-ra lön általa felemelve, oly ürügyek alatt, melyeket ha a közönség elébe hoznak, a keresztény embernek hajszálja is felállana s háta borzadna belé; de a mit még most nem tesztek; mert — a mint hallom — Grün látván, hogy a mi élesztő gyártásra kiadott gyárunkban pálinkát nem gyárthat, most azt ajánlotta a választmányának, hogy a kötlevel aláírásakor 10,000 frtot tesz le, s a másik 10,000-et fél év alatt, mit ugyan a választmány nem fogadott el, de vele újabb alkudozást kezdett. Elvárom tehát ennek eredményét. Harmadik megjegyzésem az, hogy a leglítésebb uton értesültem afféle, hogy

ambár a társulat Grünt eltöltötte attól, hogy birtokában pálinkagyártási előkészületeket ne tegyen, ő mégis nagy gőztűstjét már beállította, az élesztőgyártáson használt Wiedemann-féle kemencéket elrontotta, künn az épület nyugati oldalán a hűtőnek való állás lyukait kiásatta, magát a hűtőt kifaragattatta, sőt mesterembereivel most is folyvást dolgoztak. Szóval élesztőnek kiadott gyárunkat erőnek erejével pálinkagyártásra akarja használni. A mint értesültem ezért — ha a kiegyenlítés meg nem lesz — birtokháborítási keresetet fog a választmány Grün ellen indítani; azonban addig is nem árt ha a társulat figyelemre vagyonára s a választmányt a nem sokára tartandó közgyűlésen igazsága védelmében határozatos gyámolítandja. A mult közgyűlésen erősen intézkedett; nem kétem, hogy buzgó választmányunk azokat végrehajtani siet. „De itt a gyorsaságtól függ minden és attól, hogyha Grün azért, hogy a Wiedemann-féle belső felszerelést megbotoltatta, a társulat mesztje használja, telkét furkálja, sőt tán ma holnap a falakat is kitéríti a végre, hogy hűtőjét a belső gyári részekkel egybekapcsolja — gyorsan birtokháborítási perbe vonja.“ Most csak ennyit, ha a kiegyezkedés nem sikerül, a többi is — az egész alhaszonbérleti eljárást terjedelmesen közlendem. Az mutatandja meg valódiág kiakarja a társulat javát, ki annak kárát.

Egy részvényes.

POLITIKAI HIREK.

— A politikai élet néhány nap óta oda künn is ugy látszik ismét élénkülni kezd; legalább minden oda mutat, hogy a függő nagy kérdések újból gyakoribb tárgyalás alá jöttek a diplomaták közt. Legelőbb állnak a keleti események s azoknak már most előrelátható következményei, a melyek főleg a párisi diplomatiai körökben élénk vita tárgyai. Kuza fejedelem magatartása általános figyelmet gerjeszt; a szárd kormányhozi nagyon szívélyes viszonyai s a legujabban lefoglalt fegyverküldemények, melyek szárd hajókon valának az al-Duna partjaira csempészendők, nem ok nélkül látszanak a legsúlyosb gyanút is igazolni. Egy berlini lapnak szintén azt írják Turinból, mikép a román tartományokban a folkelés szervezése Ausztria nyugtalanítására már annyira haladt, hogy Olaszországból fegyverszállítások indultak különböző helyekre ama tartományokban. Egyidejűleg Párisból jelentik a „Dresd. Jour.“-nak, hogy egy Genuában fennálló bizottmány mind inkább inkább kilép a maga terveivel. E bizottmány Montenegro-t kiindulási pontul nézte ki jövő májusban kezdődő vállalatára nézve, s a cettinjei udvarral már is összeköttetésbe lépett. Az „Ind. belge“ szerint Párisban tudni akarták, hogy ezen események következtében Oroszország elhatározta volna, a bessarábiai széleken 12,000 főnyi hadsereget indulókészen tartani. Am legyen igaz ez orosz jószándék; de hogy e készség ne mindjárt valjék valódi benyomulással a dunai fejedelemségekbe, az iránt az 1850 ki párisi szerződésben elő gondoskodva van, s általában a legközelebbi válságnál fog nagy bihetőség szerint majd igazán napfényre jöni, mely remekül járt el Franciaország, midőn a hatalmakat rá üdta venni a benemavatozás elvének oly ünnepléses módon elismerésére a kelettel szemben. Sokat beszélnek arról is, hogy a keleten kiörendő zavarokkal bizonyos magyarbani mozgalmak is kapcsolatban fognának állani. Epsitük legujabban, hogy ez ügyet illetőleg a párisi és turini kormányokhoz igen határozott kérdések tételtek volna. A turini kabinet természetesen mit sem akar tudni, netán cselebített folkelési tervekről, s e részben mint előre látni lehetett, hivatkozik Garibaldinak a szárd kormánytól való teljes függetlenségére s azon állítólagos ellenkezésre, mely e tábornok s a turini kabinet közt létezik. Még határozottabban szabadkozik Franciaország azon föltevés ellen, mintha azon titkos mesterkedésekről tudna valamit, s külsőleg is megtesz mindent hogy bizonygatási hittel nyerjenek. Erre nézve egy igen érdekes ténnyről beszélnek. A napokban egy magyar érkezett Párisba azon szándékkal, hogy az ottani iparosokta szerződésre lépjen különböző egyenruhás sat. szállítás-iránt, minek január végéig meg kelle történni. Az iparosok azonban egyhangulag kijelenték, hogy a francia kormány különös felhatalmazása nélkül ily üzletekbe nem elegendhetnének. A kormány pedig eziránt megkértevént fereken megtagadá jóváhagyását, úgy hogy a magyar biztos kénytelen látá magát Londonba menni s ott rendelni meg a szükségeseket. A francia kormány magatartása e szerint ismét tökéletesen „correct“, mint azt maga nevezni szokta; egyébiránt e feddhetlenség igaz mivoltát sokkal jobban ismerik az illetők, mint hogy arra fölöttébb nagy súlyt helyeznének.

A francia csapatoknak Rómából való visszahívása iránti felszólítások is nagy részint diplomatiai fogásnak látszanak lenni. A francia kormány ugyanis e felszólítások s az angol és szárd kabinet sürgetése folytán kijelentette volna asz. széknek, hogy az a francia fegyverek oltalmát többé nem élvezheti, tanácsosnak látszanék azért, a római udvarnak kiegyenlítést kísértetni meg Szárdinával, miben a két nyugati hatalmasság is hajlandó segélyül lenni. Mi végül a velencei kérdést nézi, maga Russell lord közölnye, a „Daily News“ is most minden félhívatatos czáfolatok ellenében, kénytelen érzi magát ezen nyilatkozatra: „koránsem áll az,

hogy Ausztria sem javaslatot se venne tekintetbe Velence átengedése illetőleg.“

— Garibaldi egyetértésre intő szavai, egész Italiában viszhazának; mindenki új lelkesedéssel kezd ragaszkodni Victor Emanuelhez, s feszülten tekint az osztrák birodalom események menetére; mert minden előhaladást a szárd intézmények felé, — a velencei kérdés békés megoldásához közeledésnek hajlandók tekinteni. Cavour diplomatico-financiái uton szerelné ez ügyet eligazítani: Garibaldi, a csomónak karddal kettévágása által. Mindkét abban egyez meg Victor Emanuellel, hogy a jövő tavaszig minden erőből fegyverkezni kell.

— Cildini tábornok nyilatkozványt bocsátott ki csapataihoz, melyben mondja, hogy Gaetában rendellenesség, fegyvertelenség, demoralizáció uralkodik s hogy a várórség em akar verekedni. Felszólítja tehát csapatait, hogy készen tartsák magukat a csatára, kijelentvén, hogy ha eddigem is büntetett meg senkit gyávaságaért, igen kelleme lenne rá nézve megbüntetni azokat, kik nem hallgatnak parancsokraik vezényletére, vakmerően bele-rohannak az ellenség telepeinek tűzébe. Messinából írják máj 2-ról, hogy „Garibaldi“ hadifregat oda érkezett, a duzóásokra lépni a várral, ennek átadása végett. Fregat parancsnok azonban kijelenté, hogy míg II. Ferenc ott lesz Gaetában, addig csak tőle fogad el e tekintetben parancsokat. A hadifregat ismét visszatért Palernba.

— Gaeta ostromáról írják: „Az ostromló sereg körülbelül 25,000 emberre megy s egyáltalán szárd ezredből áll. Ilti és Fondi közt a lovasság tanyáz, a körül-felő magaslatokon pedig az utászok és mérnökcsapatok fuárkókon munkálkodnak, melyek napról napra közeledek az erődhöz. Szőkevények, kik onnét áttaljönek, beszélnek, hogy a nápolyi testőrezredek többé harcolni nem akarnak, ellenben a tűzéréség, a harc folytatására készen nyilatkoznak. E csapatok közt, a legnagyobb egyenlenség uralkodik, s már ismételve véres vereke-dések fordultak elő közöttük. A tűzéréség égre földre es-űszik, hogy a testőrezredek a legközelebbi alkalom-nal halomra lövi.“

— Nápolyból jelentik, hogy e városban aláírás végett egy petitio kering, melyben ezek kívántatnak: „Nun-zianta tábornok s minden bourbonista szellemű államhi-vatalnok elbocsátása; továbbá Farini helyett egy más helytartó; Garibaldi visszahívása, s végrehajtása azon közhasznu nagy munkálatoknak, melyeket a dictator határozatilag elrendelt.

— Pinelli tábornok jelentéseiből most az tűnik ki, hogy az Abruzzókban a reactio csaknem tökéle-tesen el van nyomva, s hogy nagyszámu fizetett izgató lón ott elfogva.

— Párisban, e hó 10-én bizonyosnak hitték, hogy Ferenc király vagy már elhagyta, vagy legközelebb elfogja hagyni Gaetát. A mi Napoleonnak e feje-delem iránti viselkedését illeti, arra vonatkozólag a császár, Cowley lord előtt, legközelebb így nyilatkozott: „Be nem láthatom, mért volna az Anglia megbántása, ha egy trónfosztott király iránt némi udvariasságot tanusítok.“

— Turinből dec. 4-éről jelenti a „Tr. Ztg.“: „Kovács magyar kapitány, ki néhány nap előtt a ve-lencei határt átlépte, hogy a szárd hadseregben szolgál-tal vállaljon, két más magyar tiszt kíséretében oda megérkezett. A Kovácsal átlépett huszárok egyelőre a „Piacenza-huszárok“ ezredébe soroztattak.“ Crem-onából dec. 4-kéről írják ugyanazon lapnak: Tegnapelőt este, mint a szárd lapok írják, egy őrmester érkezett oda a Haller huszárezredből kapitánya lovával, jelentvén, hogy a kapitány őt a következő éjen követni fogja. Türr tábornok dec. 2-dika óta itt van. Mit nem ír megint az „Aug. All. Ztg.“ mint állítja, az „Opinion Nationale“ után: Türr tábornok Genuából Caprerába ment. Magyar nők Garibaldinak 10 zászlót küldtek azon kérelemmel, hogy azokat az első 10 olasz zászlóalj között ossza ki, kik Cattaronál partraszállandnak.

— Párisi tudósítások szerint ott avatott körökben a legközelebbi jövő iránt rendkívül harcias véleményt táplálnak. A „N. Pr. Ztg.“ egyik tudósítója azt mondja: Biztosíthatom önt, hogy több katonai körökben különösen Poroszország képezi a beszéd tárgyát; alig kételkedtem a felett tovább, hogy itt Poroszország ellen képzülnek. Több mint har az, hogy itt néhány hét előtt „en petit comité“ Bajor- és Poroszország rajnabalsparti tartományait megyékre osztották föl. Bárha Berlinben ezen birt ne oly igen könnyen vennék föl!

— Dentu-nél a Palais Royal ismeretes kiadójánál dec. 12-re új röpiratot jelentettek Horntól, melynek czime lesz: „La Hongrie en face des concessions an-trichiennes.“ Ebben szerző azt mutogatja, hogy az 1848-diki jogállapot helyreállítás, a mint azt Magyaror-szágból csaknem egyhangulag kívánják, az egyetlen alap, a melyen Magyarország és Ausztria közt a komoly egyet-értés megkísérthető. A szerző egyébiránt a maga ismeretes álláspontjánál fogva az ily kibéküléseknek nem

nagy tartósságot ígér, s az 1790. 1825. és 1848. évek-beli tapasztalásokra hivatkozik.

— Boroszló, dec. 10. A „Br. Ztg.“ írja: A ple-szi kerületi országtanácsos ur egy rendeletében a helyha-tóságokat felszólítja, még e hó folytán nyújtsanak be ki-mutatásokat az adott minta szerint: minden faluhelyre hány lovat és embert lehet szállítani csapatszállítások al-kalmával. Megjegyezzük, hogy csaknem minden felső-szi-léziai kerületi lap hasonló rendeletet közöl. Az olvasó tán nem vette észre az ide vonatkozó rendeleteket, pedig nagy jelentőséggel bírnak. Így pl. a berlini „Nat. Ztg.“ rybniczki levelében következő sorok olvashatók: „Sereg-fölállítás e tájékon ma nem birhat egyéb jelentőséggel, mint, hogy a csapatokat a magyarországi mozgalmak ese-tére készen akarják tartani; mily szempontból: erre nem merünk véleményezni.“

— Berlin, dec. 7. Köztudomásu, hogy a porosz lapok mostanság egyre gyanúsítják a magyar emigratiót, melynek képtelenebbnél képtelenebb terveket tulajdonít-nak. A boroszlói lapnak a többi közt ezt írják: Komolyan beszélnek, miszerint a magyar radikálok azt tervezik, hogy a Habsburgház uralmának Magyarországon véget vessen-nek s Magyarország koronáját egy idegen fejedelemnek, egy orosz nagyhercegnek vagy Napoleon hercegnek ajánlják fel. Klapka azért ment volna Párisba, hogy az alkudozásokat megkezdje.

— Alapos kufőből jelentik, hogy Lipót király, néhány nap előtt minisztertanácsot tartván az adók min-den további kisebbitése, mint szintén a vám- és postadijak leszállítása ellen nyilatkozott. „A helyzet — mondá az eszélyes agg — igen komoly, s mi semmi áron sem akar-hatjuk kisebbiteni segédforrásainkat oly időben, midőn talán nem sokára, függetlenségünk fenntartása s területünk megvédeése — a legsúlyosabb áldozatok iránt vehet ben-nünket igénybe.“ A király e mellett a legsürgelöbben ki-vánta, hogy a tűzéréség szaporítása s a hadsereg tökéletes felszerelése siettetlenség.

Ujabbak. — Turin, dec. 12. Ma az „Opinione“ egy vezércikkében így nyilatkozik: A lapok Napoleon-nak azon határozatát jelentik, miszerint a Bourbonok szá-mára Gaetában eddigelő adott oltalmát megszüntetendi. Az „Opinione“ Piemontot arra inti, hogy ne engedje át magát ezen reményeknek, hanem eszközöket szerezzen elő a nagy nehézségek legyőzésére. Gaeta a tenger felől biztosítva levén, összes ágyuit keskeny megtámadási vo-nalunk ellenébe helyezheti, s Rómával, a reactio központ-jával akadálytalanul közlekedhetik. — A római területtel-látáros összes nápolyi tartományok tényleg telve vannak bourbonféle ügynökökkel s a parasztok lázadásban van-nak. Ezért az „Opinione“ arra szólít föl, hogy a falusi la-kosokon legszigorubb példákat kell adni. — Noha Piemont bizonyos a Gaeta fölötti végleges győzelem felől, éppen nem ismeri félre a rendkívüli nehézségeket s névszerint a nagyfontosságú idővesztéseket. Egyébiránt az „Opinione“ lemond arról, hogy a reactionarius pártot, melynek Gaeta elestével főtámpontját el kell vesztenie, rábeszélni ügyekezze; vagy hogy Franciaország-nak megmutassa, mennyire vét az az őnmaga által fölállított elv ellen, midőn Piemont számára oly nagy nehézségeket idéz elő s Olaszország pacificatióját föltartóztatja; s végre a szabadelvűeket arra hívja föl, hogy Délolaszor-szág lakosságának a piemonti kormány elleni antagonis-musát ne rajzolják tulozva. Az ellenzéknek hallgatnia kell addig, míg Ausztria az Isonzón vissza nem lépett, Victor Emanuel Rómába be nem vonult s míg Gaeta tornyairól a bourbonféle zászlók lobognak.

— Nápoly, dec. 8. Azt állítják, hogy Francia-, Angol- s Oroszország II. Ferenc királyt a hasztalan ellenállással föl hagyásra szólították volna föl. — Dun tábornok, egy Garibaldi szolgálatában levő angol, az ön-kénytesek által meggyilkoltatott. — Róma, dec. 8. A Masi-féle hadoszlop Orvietót odahagyá. A francziák fogják azt megszállani. A pápai csapatok toborzása tevé-kenyen foly. A határgrófságokbeli 16 püspök tiltakozott a piemonti biztosok ellen. — Gaeta, dec. 8. A bombá-zás megkettőztetett. Az üres golyók több épületeket el-érték; köztük a kórházat is. A vár hevesen viszonozza a tüzelést; maga a király is meg látogatja az ütegeket. — Perugia, dec. 12. Egy rendelet megszünteti a va-lási testületeket, néhánynak kivételével, melyek „érdemteljeseknek“ nyilvánítottak.

— A hirlap megintések eltörlése termé-szetes következménye s illetőleg követelménye volt a sajtó számára engedett nagyobb vitatkozási szabadság-nak. Gr. Persigny egy a császárhoz intézett föliratában ezt következőleg fejti ki: „Bizonyos számú időségi la-pok két megintést kaptak; s ezért a függőségvesztés veszélyének vannak kitéve. Midőn a kormány azokat ezen ve-szélytől megmenti, azok ismét be fognak helyezettetni ama függetlenség jogába, melyet compromittáltak; s a történ-

eknek ezen feledése újabb zálogán szolgáland ezen nem-
meslelt politikának, mely az ország összes értelmisé-
gének kibékítésére s egyesítésére törekszik. Én a sajtót
arra hívom föl, hogy a nagyobb vitatási szabadságot azok
ellen használja föl, kik azzal az állam megtámadására
akarnának visszaélni; lelkiismeretem annál könnyebb s
tekintélyem annál nagyobb leendő, minél nemesebb alkal-
mat nyújt felséged, midőn a multakat elfeledi, az írónak
arra nézve, hogy hazafiasságukat kimutathassák."

— Bécs, dec. 14. Goluchovszki miniszteriuma
hivatalnokaitól ma délből búcsút vett; Schmerling
holnap veszi át az államminiszteriumot. — Richter vé-
dője beadta az ítélet elleni feljebbvezését.

— London, dec. 13. A „Morning Post” szerint
Alice hercegnő összekelése Lajos hessendarmstat-
teni hggel 1862. évben fog történni. Eugenia császárné
tegnap este elutazott, Folkestoneban töltte az éjt s
reggel tovább folytatja útját Boulogna felé.

— Turin, dec. 14. Ide érkezett tudósítások szerint
a Gaeta elleni ellenségeskedések már há-
rom nap óta fel vannak függesztve; az e te-
kintetben megkezdett diplomatiái tárgyalásoktól
jó eredményt várnak.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

ECSEI BÖRZE december 14-én.

Állam-adósság.		pénzben	áruban		pénzben	áruban
5%-os nemzeti kölcsön	100 ft.	77.10	77.30	Ausztr. államvaspálya	280.—	280.50
5%-os metalliques	100 ft.	64.50	64.75	Nyugati vasut	183.50	184.—
Földterhermentesítések.				Pardubitz vasut	111.—	111.50
5%-os magyarországi	100 ft.	67.50	68.—	Tiszai vasut	147.—	147.—
5%-os bánsági, horvát és szláv	100 ft.	65.50	66.—	Déli vaspálya 60% (ex div.)	190.—	192.—
5%-os erdélyi	100 ft.	63.—	63.50	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	151.—	151.50
Sorsjegyek.				Graz-Köflachi	105.—	110.—
Trieszti db.	100 ft pp.	111.—	112.—	N.-Szombati 1-ső kibocsátás	20.—	22.—
Dunagőzhajóz. társ. darabja	100 ft pp.	95.—	95.50	N.-Szombati 2-ik kibocsátás	60.—	64.—
Budai városközség db	40 ft s. é.	36.—	36.25	Váltók (devisek)		
Eszterházy	40 ft pp.	92.—	93.—	Három hónapra.		
Selm	40 ft pp.	38.—	38.50	Amsterdam 100 holl. ft (86 ft 52 kr a. é.) 3% ₀	—	—
Pálffy	40 ft pp.	6.50	37.—	Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 1/2%	120.—	120.20
Clary	40 ft pp.	4.—	35.—	Berlin 100 tallér (150 ft ausztr. értékb.) 4%	—	—
St. Genois	40 ft pp.	1.75	37.—	M. Frankfurt 100 d. nem. ft (85 ft 90 1/2 kr) 3%	120.25	120.40
Windischgrätz	20 ft pp.	2.—	20.50	Hamburg 100 márk-bankó ft 75 ft 85 kr 2 1/2%	106.—	106.20
Waldstein	20 ft pp.	27.5	26.—	London 10 font sterling. (100 ft 23 1/4 kr) 4 1/2%	140.25	140.40
Keglevich	10 ft pp.	150	14.75	Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 1/2%	55.65	55.75
Részvények.				Pénznekem.		
Nemzeti bank ex div.)		742.—	744.—	Korona	19.30	—
Hitelintézet 200 ft.		170.3	171.—	Császári arany	6.62	—
Alsó-ausztriai esc. bank 500 ft.		553.—	556.—	Reczés arany	6.62	—
Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.		396.—	398.—	Napoleonsd'or	11.19	—
Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.		130.—	140.—	Orosz imperiale	11.52	—
Budapesti lánchíd 500 ft pp.		382.—	385.—	Ezüst	141.—	—
Éjszaki vasut		194.25	194.40	A nemzeti kölcsön papir szelvényei	41.—	—

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(1183)
Sz. 24134

Hirdetmény.

A hajdani földesuraknak és a volt jobbágyoknak ezennel észbejuttatik, hogy a va-
lamely teleknek urbéri vagy majorsági tulajdonságának vitatása végetti keresetek be-
jelentésére az 1854 június 21-ki cs. földterhermentesítési nyilparancs 3. §-ban szabott
zárhatáridő 1861 január utolsó napjával lejár.

N. Szeben, december 6-án 1860.

Az erdélyi cs. k. urbéri törvénysektől.

(1181)
Sz. 1845.

Hirdetés.

A szamos-ujvári cs. k. fegyintézet igazgatósága állal ezennel köz tudomásul adatik, m. sze-
rint jövő év január 9-én az ugyanott használatban lévő négy darab főzdüstök megcizézése vé-
gett, melyekből két darab — darabja 12 — egy 7 és egy 6 bécsi akót tartalmaz — egy másod-
szori írásbeli ajánlkozási tárgyalás fog tartatni.

Az erre nézve benyújtott rendes bélyegzett ajánlati levelek, nem különben az abban tett —
vagy is a kazánok tartalma szerint minden külön akónak cizézéséért követelt árak számokkal és
betűkkel, vafamint az ajánlkozó mellék- és vezetékneve úgy annak lakhelye is értelmesen írással
és tetéséki ki, meglegyen.

Végére megkivántatik, hogy az ajánlati levelek azon kitéttel, hogy ezen tárgyalás föltéte-
lei, a melyek az alólírt igazgatóságnál beláthatók az ajánlkozónál mind esmeretek — magok-
ban foglalják.

Cs. k. fegyintézeti igazgatóság, Szamos-Ujvárt, nov. 24-én 1860.

NEM HIVATALOS.

(188)

BÁNYAI KÁROLY

újonnan rendezett és nagyított
nürnbergi divatárak kereskedésébe megérkezett
KARÁCSONI S ÚJÉVI

AJÁNDÉK NEMŰEK

és
GYERMEK-JÁTEKOK,
melyek a legelső gyárakból vásároltatván, mind szép s jó mi-
nőségűek mellett
a legolcsóbban adatnak itt.

Dittmár R.-tól mindenféle lámpák gyári árban kapha-
tók, s ugyanezek vidékre is pontosan elküldhetők.

BÁNYAI KÁROLY.

Karácsoni, újévi és névnapi

ajándokul a magyar, francia és német irodalom
újabb termékeiből képes és díszkiadású más művekkel, mind
az ifjuság mind az érettebb koruak számára ellátott könyvke-
reskedését a t. cz. közönség figyelmébe ajánlja

STEIN JÁNOS.

Ugyanott előfizethetni bel- és külföldi ujság- és
divatlapokra, folyóiratokra.

Kedves karácsoni ajándokul ajánlhatók:

MAGYAR NŐK ÉVKÖNYVE; szerkesztette Emilia, hazánk legkitünőbb
költőnői- és írónőinek közreműködése mellett. Özv. gr. Széchenyi Istvánné kö-
nyomata arcképe és tizenkét történelmi képpel, hazánk multjából.

Ára füve 2 ft. díszkötésben 3 ft.

TRENCSENI CSÁK, pályakoszorúzott eposz Szász Károly-tól.

Ára füve 2 ft., köve 3 ft.

FAUST, Goethe-től, fordította Nagy István. Ára díszkötésben 3 ft.

Ezen értékes és díszesen kiállított művek kaphatók Engel és
Mandello pesti nyomda-tulajdonosoknál, valamint minden pesti és
vidéki könyvárusnál, Kolozsvárt: Stein János-nál.